

Lesopzet Het zoeken, vinden & gebruiken van informatie

(printen voor docent)

1. Introductie les

5 minuten

In deze les leren leerlingen omgaan met bronnen op internet. Daartoe maken zij een werkstuk/spreekbeurt/presentatie. U kiest (of uw leerlingen kiezen) zelf de vorm. Bij deze presentatie zit een stappenplan, wat leerlingen alleen, in groepjes en klassikaal gaan doorwerken.

- Verdeel de klas in groepjes van 4 à 5 leerlingen.
- Leg uit wat de bedoeling is en deel de opdracht uit.

2. Stap 1 - Onderwerp met woordweb

15 minuten

- [Opdracht 1] De eerste vraag uit het stappenplan beantwoorden leerlingen alleen. Welk onderwerp kiezen zij? Laat leerlingen vijf minuten denken en eventueel met elkaar overleggen. Na vijf minuten moet iedereen iets opschrijven op het werkblad.
- Vraag aan één leerling om zijn onderwerp te delen met de klas (of gebruik het voorbeeld op het ingevulde stappenplan). Maak op het bord een woordweb en vraag leerlingen associaties met het onderwerp op te noemen.
- [Opdracht 2] Hiermee is de tweede opdracht geïntroduceerd. Iemand uit elk groepje noemt zijn of haar onderwerp. De anderen uit het groepje noemen twee minuten woorden op die zij bij het onderwerp vinden passen. Zo komt iedereen aan de beurt.
- Houdt als docent de tijd bij en roep bijvoorbeeld om de twee minuten dat er gewisseld moet worden.
- Als de tijd voor iedereen op is krijgt elke leerling nog de tijd om zelf wat woorden erbij te schrijven waar hij niet aan toe is gekomen tijdens de ronde.

3. Stap 1 - Deelvragen

20 minuten

- Laat leerlingen vervolgens kruisjes zetten bij de onderwerpen die hen het interessantst lijken om naar te kijken voor hun onderzoek. Ze moeten minimaal 3 kruisjes zetten en maximaal 5.
- [Opdracht 3] Als de kruisjes gezet zijn is het de bedoeling dat de leerlingen deelvragen gaan maken voor hun onderwerp. Geef weer klassikaal een voorbeeld.
- Zo wordt het onderwerp afgebakend. De onderwerpen moeten natuurlijk onderling iets met elkaar te maken hebben.
- Laat leerlingen nu in tweetallen deelvragen bedenken bij hun onderwerp (geef daarvoor +/-10 minuten).

4. Stap 2 - Trefwoorden

5 minuten

- De deelvragen zijn gemaakt. Leerlingen weten nu wat ze willen weten van hun onderwerp en dus ook wat niet. Naar informatie over onderwerpen waar geen kruisje bij staat in hun woordweb, moeten ze natuurlijk niet gaan zoeken. Het is belangrijk om met zoeken op internet gerichte trefwoorden in te toetsen, zodat er informatie uit komt waar je naar op zoek bent.
- Vraag welke trefwoorden de leerlingen zouden gebruiken bij het voorbeeld over paarden, of geef zelf suggesties.

5. Stap 2 - Zoekmachines

20 minuten

- Leer de kinderen dat als ze iets tussen aanhalingstekens intoetsen in een zoekmachine, dat deze dan op zoek gaat naar de woorden in combinatie met elkaar en niet naar elk los woord.

- Het is ook belangrijk om eraan te denken in welke taal de kinderen informatie gaan zoeken: door in het Nederlands te zoeken beperk je de mogelijkheden aan websites en dat maakt het dus overzichtelijker om te kiezen.
- [Opdracht 4] Laat de leerlingen eerst zoektermen opschrijven. Daarna kunnen ze achter de computer gaan zoeken.
- [Opdracht 5] Laat elke leerling zelfstandig opdracht 5 van het stappenplan maken. Welke drie sites kiezen zij voor hun opdracht? Het is belangrijk dat ze de goede sites kiezen.

6. Stap 2 - Juiste informatie?

25 minuten

- [Opdracht 6] Elke leerling werkt één site helemaal uit via dit stappenplan bij opdracht 6.
- Laat elke leerling daarna een keuze maken uit 3 websites die hij of zij gaat gebruiken. Bij de keuze daarvan moeten de leerlingen uiteraard de vragen uit het stappenplan in hun achterhoofd houden [welke Wat wil ik weten en Waar vind ik goede informatie] Zij hoeven dit echter niet helemaal uit te werken.
- Laat leerlingen tot slot in tweetallen op onderzoek uit gaan naar de kwaliteit/betrouwbaarheid van de websites.

7. Afsluiting

10 minuten

- In het laatste deel van de les komen de leerlingen weer terug van hun zoektocht. Neem door met de klas of er nog vragen zijn. Is er een leerling die twijfelt over de site die hij heeft gekozen? Wat denken anderen daarvan? Beoordeel de site samen.
- U kunt er voor kiezen om de leerlingen de opdracht nog te laten uitvoeren in de les erna, of om ze een korte presentatie te laten geven over hun zoektocht.

Achtergrondinformatie

U kunt het ingevulde stappenplan, wat bij deze les bijgesloten zit, gebruiken als voorbeeld om leerlingen dingen duidelijk te maken.

Deze les kan ook in verschillende delen gegeven worden. U zou de verschillende stappen ook op verschillende dagen kunnen uitvoeren (bijvoorbeeld stap 1 t/m 4 op dag 1 en stap 5 en 6 op dag 2).

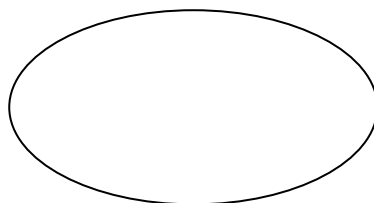
Bijlage 1
(printen voor docent)

Stappenplan informatie zoeken & vinden!

--Stap 1: Wat wil ik weten?--

1) Over werk onderwerp zou je een spreekbeurt willen houden/werkstuk willen maken?
.....

2) Wat weet je zelf al van dit onderwerp? Schrijf je onderwerp in de cirkel en schrijf eromheen zoveel mogelijk woorden die bij je onderwerp horen. Schrijf woorden die bij elkaar horen bij elkaar. Je kunt zo je gedachten ordenen!

3) Het is handig om van de woorden die je hebt gemaakt deelvragen te maken. Deelvragen zijn kleine vragen die je helpen om een groot onderwerp in kleine stukjes te onderzoeken.

Deelvraag 1:
.....

Deelvraag 2:
.....

Deelvraag 3:
.....

Deelvraag 4:
.....

--Stap 2: Waar vind ik goede informatie?—

4) Voor deze spreekbeurt/dit werkstuk ga je informatie zoeken op internet. Op internet staat zoveel informatie dat het belangrijk is om te kiezen tussen sites.

Als zoekmachines kun je bijvoorbeeld *Google* of *Davindi* gebruiken.

Welke trefwoorden toets je in de zoekmachine in:

.....
.....
.....

5) Kies drie sites die belangrijk zijn voor jouw spreekbeurt/werkstuk.

Welke sites zijn dat en waarom zijn ze belangrijk?

Site 1:

Belangrijk voor mij, omdat:

.....
.....
.....

Site 2:

Belangrijk voor mij, omdat:

.....
.....
.....

Site 3:

Belangrijk voor mij, omdat:

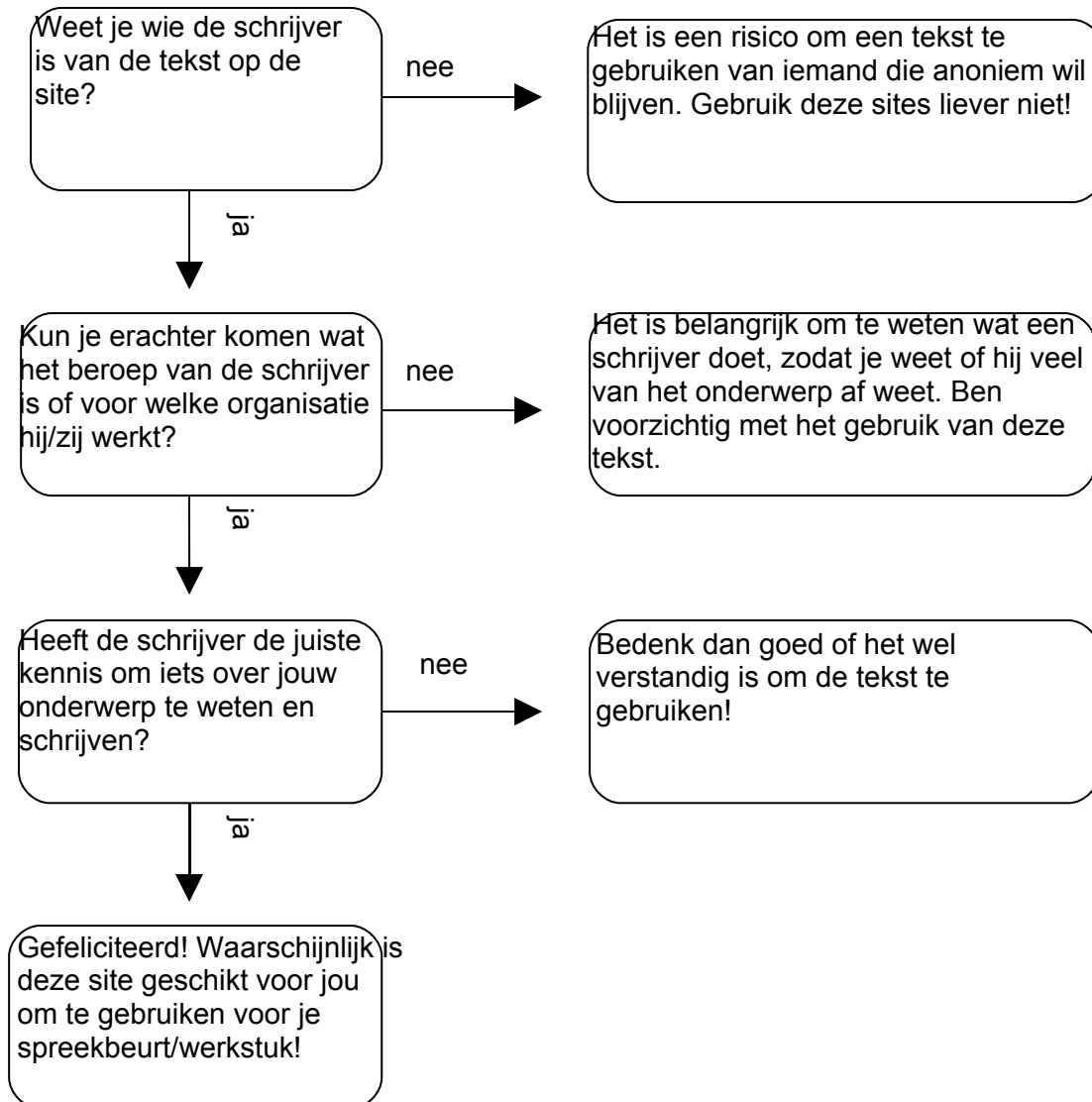
.....
.....
.....

6) Om te weten of je goede informatie hebt is het belangrijk om eens goed naar de sites te kijken die je wilt gaan gebruiken. Neem één van de drie sites die je hebt gekozen en beantwoord hierover de volgende vragen:

Wat is je eerste indruk van de site (qua lay-out, kleurgebruik, taalgebruik?)

.....
.....
.....
.....

Wie is de schrijver?

Wat is het doel van de schrijver?

Waarom denk je dat de schrijver dit artikel/deze website heeft geschreven? (kruis aan)

- ◇ om mij te informeren over een onderwerp (de voor- en nadelen van iets worden op een rijtje gezet bijvoorbeeld)
- ◇ om mij te overtuigen van zijn mening over dit onderwerp (één kant van het onderwerp wordt heel erg belicht en andere kanten minder of niet)
- ◇ om mij te amuseren (de tekst is geschreven om mij te laten lachen)

Heb je op andere websites dezelfde informatie gevonden als op de site die je aan het onderzoeken bent?

◇ Ja, namelijk op deze sites:

.....

◇ Nee

Op welke (deel)vragen over jouw onderwerp zou deze site een antwoord kunnen geven?
.....
.....
.....
.....